

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Filiz KERESTECİOĞLU
Ankara Milletvekili

Son yıllarda gözüaltına alınan gazetecilerin ve haklarında soruşturma başlatılan yurttaşların kamera, ses kayıt cihazı, bilgisayar, telefon, tablet, hard disk gibi elektronik cihazlarına el konulmakta ve günümüz teknolojisinde kısa sürede kopyalanabilecek bu cihazlar yıllarca iade edilmemektedir. Bu uygulamayla karşılaşan kişilerin avukatları sıklıkla cihazların iadesini talep etmesine ve mahkemeler bu talepleri ara karara almasına rağmen cihazların iadesi yapılmamakta, kişiler, iletişim araçlarının sağladığı olanaklardan ve özgürlükten yoksun bırakılmakta ve ekonomik olarak da cezalandırılmaktadır. Ayrıca birden fazla kez gözüaltına alınan gazetecilerin cihazlarına her seferinde tekrar el konulmaktadır. Açıkça fiili bir müsadere cezası haline gelen bu “uygulamada” pek çok kişinin mesleki ve kişisel arşivleri de yok edilmektedir.

Ceza Muhakemesi Kanunu, ancak soruşturmada, başka surette delil elde etme imkanının bulunmaması halinde, elektronik cihazların kopyalanması, bu kopyalama işleminin arama mahallinde yapılması ve ancak şifrenin çözülmemesi vb. nedenlerle bilgilere ulaşılamaması halinde, cihazlara el konulması gerektiğini düzenlemektedir. Kanunda aynı zamanda, kopyalama işleminden sonra cihazların gecikme olmaksızın iade edileceği de belirtilmiştir. Oysa bu usullere uyulmadan cihazlara el koymak olağan bir prosedür haline gelmiştir.

Diğer yandan, CMK'nın 134 ve 135. Maddeleri uyarınca cihazlara el konulabilmesi için suçlamayla söz konusu cihazın bağlantısının ortaya koyulması gerekmektedir. Ne var ki, çoğunlukla böyle bir bağlantı bulunmamakta; gözüaltına alınan gazeteciler üzerlerine atılan suçlamayı dahi öğrenmeden gözüaltına alınmaktadırlar. Ayrıca usule göre, alınan yedeğin bir örneğinin prosedüre uygun olarak hak sahibine veya vekiline teslim edilmesi gerekmektedir. Oysa cihazların kopyaları da teslim edilmemektedir. Hatta bu cihazların bazılarının başka şahıslarca kullanıldığının tespit edildiği vakalar dahi mevcuttur.

3405

Bakanlık, gözetli esnasında el konulan ve yıllarca iade edilmeyen elektronik cihazlara ilişkin 17.12.2019 tarihinde verdiğimiz yazılı soru önergesine cevap olarak; soruşturma evresinin gizlilik ilkesi gereği koruma tedbirlerine yönelik istatistik tutulmadığını, bu işin yürütmenin değil yargının konusu olduğunu belirtmiştir. CMK 157'ye göre soruşturma evresinin gizliliği, ceza adaletinin doğruluk, dürüstlük, gerçeğe ulaşma ilkelerine uyulması için bir zorunluluktur. Ancak suçsuzluk karinesinin sağlam tutulabilmesi de vazgeçilemez niteliktedir. Soruşturma evresinde gizli olan dosyanın içeriğidir. Sayısal veriler gizlilik kapsamına girmemektedir. Önemle vurgulanması gereken bir nokta şudur ki CMK 153/3'e göre gizlilik kararı verilen durumda bile dosyadaki bazı belgelerin müdafî tarafından incelenmesinin ya da belgelerden örnek alınmasının engellemeyecek olmasıdır. Bu belgeler yakalanan kişinin veya şüphelinin ifadesini içeren tutanaklar, bilirkişi raporları, şüphelinin ya da yakalananın hazır bulunmaya yetkili olduğu diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklardır. Şu halde dosyada gizlilik kararı olsa bile müdafinin bu sayılan belgeleri incelemesi veya bu belgelerden örnek alması kısıtlanamayacaktır.

Bu bağlamda;

1. Son beş yılda kaç gazeteci ve yurttaşın elektronik cihazına el konmuştur, bu cihazların kaç, ne kadar sürede sahiplerine iade edilmiştir?
2. Kopyalama işleminin arama mahallinde yapılması; ancak şifrenin çözülmemesi vb. nedenlerle bilgilere ulaşılamaması halinde, cihazlara el konulması gerekirken neden bu usule aykırı biçimde tüm cihazlara el konulmaktadır?
3. Bugünün teknolojik koşullarında çok kısa sürede yapılabilecek kopyalama ve imaj alma işleminin aylar, hatta yıllara yayılmasının ihmal veya suç oluşturduğunu düşünüyor musunuz?
4. Pek çok kişinin mesleki ve kişisel arşivleri cihazların kopyaları kendilerine teslim edilmediği için yok edilmiştir. CMK'ya aykırı bu işlem konusunda bir incelemeniz mevcut mudur?
5. CMK'nın 134'üncü ve 135'inci maddelerinden bahisle bu hukuksuz uygulamaya karşı ne gibi çözümler geliştirmeyi düşünüyorsunuz?
6. Bakanlığınız tarafından soru önergesine konu edilen hususlarda istatistiki veri tutulacak mıdır?